

	Commentator	Vindplaats in het document			Commentaar/Knelpunt	Voorgestelde aanpassing
		Hoofdstuk	artikel	pagina		
					<i>Een korte beschrijving van het knelpunt/commentaar</i>	<i>Suggestie voor aanpassing, waardoor het knelpunt kan worden weggenomen</i>
1.	MWH, Peter van Mullekom	1.1			Inleidende tekst over de paradigmawisseling en aansluiting daarvan op de vertrekpunten van de nieuwe bodemregelgeving: de tekst is onduidelijk en deels verhullend. Onduidelijk is wat de grenzen zijn of worden "van ruimte geven aan ontwikkeling" en hoe dit vorm gaat krijgen in relatie tot de "continue zorg voor de kwaliteit van de fysieke leefomgeving".	Tekst verduidelijken en in heldere taal aangeven wat er wordt bedoeld.
2.	MWH, Peter van Mullekom	1.1		8	Pijler 1 heeft betrekking op het voorkomen van aantasting (veranderingen aanbrengen in de geologische opbouw of fysisch-chemische eigenschappen van de bodem). Het is onduidelijk op welke wijze dit doel uitwerkt in de uitvoeringsregels. Voor verontreinigingen is er een referentiekader (normen) maar voor aantasting is dit er niet. Gaat dit dan ontwikkeld worden en worden er dus grenzen gesteld aan aantasting? Of de tekst over aantasting heeft geen betekenis of er ontstaat een onwenselijke situatie omdat elke ingreep in de leefomgeving in principe aantasting tot gevolg heeft.	Praktisch referentiekader ontwikkelen die ingrepen in de fysieke leefomgeving mogelijk maken met voldoende bescherming voor de structuur en eigenschappen van de bodem in specifieke gebieden (bijvoorbeeld in aardkundig waardevolle gebieden). Misschien onderscheid maken in stedelijke omgeving (waar aantasting al vaak heeft plaats gevonden) en niet-stedelijke omgeving.
3.	MWH, Peter van Mullekom	1.1		8	Pijler 3 heeft betrekking op bescherming van de gezondheid van mensen, planten en dieren in relatie tot het omgaan met historische verontreinigingen. Echter een groot deel van deze verontreinigingen komen onder het overgangsrecht te vallen en dus niet onder het nieuwe wettelijk instrumentarium. Een deel gaat over naar de Omgevingswet. In de Omgevingswet zijn ingrepen in de bodem alleen	<p>Verduidelijken in tekst wat de bedoeling is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • In overgangsrecht blijft ecologie relevant voor ingreep in de bodem (heeft voorkeur) of • In de Omgevingswet is alleen activiteit en vondsten met humane risico's relevant voor ingreep in de bodem <p>In de Omgevingswet duidelijk maken dat gezondheid niet alleen betrekking heeft op de mens maar ook op het ecosysteem en dat ingrepen in de bodem ook noodzakelijk zijn als de gezondheid van het ecosysteem bedreigd</p>

					noodzakelijk bij activiteiten en vondsten met humane risico's. Gezondheid van planten en dieren speelt daarin geen rol en daarmee is het dus strijdig met de tekst van pijler 3.	wordt.
4.	MWH, Peter van Mullekom	1.2		9	Aangegeven wordt dat om te voorkomen dat er met oud en nieuw recht tegelijk moet worden gewerkt, de Aanvullingswetten tegelijk in werking treden met de Ow. Omdat er sprake is bij Bodem met overgangsrecht zal er nog gedurende lang tijd met oude wetgeving en nieuwe wetgeving naast elkaar moeten worden gewerkt.	Verduidelijken in tekst want bij overgangsrecht moet ook naast elkaar gewerkt gaan worden met oude en nieuwe wetgeving. Dit zal tot verwarring leiden.
5.	MWH, Peter van Mullekom	2.1		11	De uitspraak "onze bodem is van grote waarde" is tegenstrijdig met de uitwerking in de Ow dat alleen nog maar bij activiteiten en vondsten met humane risico's ingrepen in de bodem nodig zijn. Daarnaast wordt gezegd dat de drinkwatervoorziening een belangrijke dienst is van de bodem. Dit is ook strijdig met de uitwerking in de Ow dat verspreiding geen risico meer is (en dus geen aanleiding voor een ingreep) en dat wordt ingezet op gebiedsgerichte aanpak voor grondwater. Dit leidt tot vergrijzing van het grondwater. Hieruit blijkt niet dat dit als een belangrijke dienst wordt gezien. De uitwerking is strijdig met de waarde die aan de dienst wordt toegekend.	Uitvoeringsregels bedenken waardoor vergrijzing van het grondwater door verspreiden en verdunnen van bestaande historische grondwaterverontreinigingen wordt voorkomen. Daarnaast grenzen stellen aan gebiedsgericht grondwaterbeheer (geen vergrijzing) en toezicht houden op de uitwerking ervan door lokale bevoegde overheden omdat deze de intentie van gebiedsgericht grondwaterbeheer te ruim interpreteren.
6.	MWH, Peter van Mullekom	2.1		12	Geschreven wordt dat de regelgeving in de Wbb, gericht op het voorkomen van nieuwe verontreiniging en aantasting, goed werkt. Dit is feitelijk onjuist. Door calamiteiten wordt nog dagelijks de bodem verontreinigd en vaak ook niet direct opgeruimd (zorgplicht). De Wbb beschermt ook niet tegen aantasting, in theorie misschien wel maar in praktijk niet.	Zin die niet klopt weghalen.

7.	MWH, Peter van Mullekom	2.1		13	<p>Geschreven wordt dat “wat overblijft verontreinigingen zijn die kleiner van omvang zijn”. Dit is feitelijk en pertinent onjuist. Wat overblijft, zijn de gevallen die niet spoedeisend zijn qua humane, ecologische en verspreidingsrisico's. Alleen bij de risicobepaling voor ecologie speelt omvang (klein of groot) een rol. Bij vaststelling van humane risico's speelt dit geen rol en bij verspreiding gaat het om toename van het volume per jaar. In theorie en ook in praktische zin blijven er omvangrijke verontreinigingen over.</p> <p>De verbinding wordt gemaakt tussen de gevallen die overblijven en vondsten omdat verontreinigingen in de bodem nu eenmaal niet zichtbaar zijn. Het een heeft niets met het ander te maken. Vondsten kunnen er zijn omdat we ondanks dertig jaar onderzoek en inventarisaties we niet kunnen garanderen dat we niets meer vinden.</p>	<p>Onjuiste passage aanpassen.</p> <p>Verbinding tussen beide weghalen en duidelijk maken waarom er nog sprake kan zijn van vondsten.</p>
8.	MWH, Peter van Mullekom	2.2.2		20	<p>Voorzien wordt een viertal accentverschuivingen. Hieronder voor een tweetal verschuivingen een aantal opmerkingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> Gebiedsaanpak en regulering van activiteiten in plaats van sanering van het geval: de formulering van deze verschuiving is onduidelijk. Het zou duidelijker zijn als beschreven wordt waartoe deze verschuivingen leiden. Gebiedsaanpak van verontreinigingen in de grond heeft vaak tot goede oplossingen geleid. Gebiedsaanpak van het grondwater slechts incidenteel omdat veelal uitsluitend monitoring plaatsvindt. Bovendien leidt 	<p>Verduidelijken en toelichten van de accentverschuivingen. Ook de gevolgen van de verschuivingen expliciet benoemen.</p>

					<p>gebiedsaanpak tot verdere vergrijzing van het grondwater (naast het veel te laat aanpakken van spoedgevallen voor verspreiding). Onduidelijk is verder wat met regulering van activiteiten wordt bedoeld. Mogelijk wordt bedoeld het stellen van regels voor activiteiten in de bodem maar dat staat er niet. De accentverschuiving leidt er toe dat nog uitsluitend bij activiteiten in de bodem verbetering van de bodemkwaliteit plaatsvindt. Dit zal voor grond wel goed uitpakken maar voor grondwater niet. Verdere vergrijzing van het grondwater zal zo plaatsvinden.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Versnellen en verbeteren van de besluitvorming ... inzetten van algemene regels in plaats van beschikkingen. Met hergebruik van bestaande bodeminformatie en goede registratie kan het aantal bodemonderzoeken worden gereduceerd. Het is dan wel zaak dat de initiatiefnemer van een activiteit verplicht de bestaande bodeminformatie raadpleegt en dat de overheid de bestaande informatie goed ontsluit. 	
9.	MWH, Peter van Mullekom	2.3.1		22 en 23	<p>Beschreven wordt de rol van de eigenaar bij aanpak van historische verontreinigingen. Uit de tekst is op te maken dat het hierbij vooral om de bovengrond gaat. Onduidelijk is wat de verantwoordelijkheid van de eigenaar is bij aanpak van het grondwater en de rol van de overheid hierbij. De kwaliteit van het grondwater is van groot belang voor de drinkwatervoorziening (publiek algemeen</p>	<p>De rol van de eigenaar en de overheid te verduidelijken bij verontreinigingen in het grondwater.</p> <p>Voor de aanpak van historische verontreinigingen (niet spoed en dus geen overgangsrecht) uitgaan van een bevoegd gezag en niet twee (voor grond de gemeente en voor het grondwater de provincie).</p>

					belang) en daarom is het van belang de verantwoordelijkheden duidelijk te formuleren. Het is niet duidelijk of bij de verdeling van de verantwoordelijkheden onderscheid gemaakt tussen spoed en niet-spoed? Het is blijkbaar zo dat men bij de aanpak van historische verontreinigingen voor de grond bij de gemeente moet zijn en voor het grondwater bij de provincie. Dit maakt het voor burgers en bedrijven niet duidelijker.	
10.	MWH, Peter van Mullekom	3.3.1.1		35	Onduidelijk is wat de reikwijdte is of wordt van de zorgplicht voor het onderdeel aantasting. In dit hoofdstuk lijkt aantasting alleen betrekking te hebben op aantasting door verontreinigingen. Dit is niet duidelijk gezien de teksten van H1.	
11.	MWH, Peter van Mullekom	3.3.2		36 en 37	De instrumenten die worden aangegeven gelden vrijwel uitsluitend voor ingrepen en activiteiten in de bebouwde omgeving en dan vooral ook voor bouwactiviteiten met een verblijfsfunctie. Hier gaat het blijkbaar uitsluitend om humane risico's. Waar gesproken wordt over risico's voor de gezondheid worden blijkbaar uitsluitend risico's voor de mens bedoeld. Het is onterecht dat er uitsluitend bij activiteiten gedacht wordt aan de kwaliteit van de leefomgeving voor de mens. Plant en dier worden hier onterecht vergeten of genegeerd. Aan een historische bodemverontreiniging in een natuurgebied (niet-spoed) hoeft blijkbaar niets meer gedaan te worden. Blootstelling van planten en dieren is blijkbaar geen aanleiding meer voor verbetering, ook niet bij een activiteit. Dit heeft niets te maken met "het centraal staan van continue zorg voor de kwaliteit van de fysieke	Aandacht voor verbetering van de bodemkwaliteit bij activiteiten in landbouw- en natuurgebieden voor plant en dier.

					leefomgeving" (zie H1 pag. 8).	
12.	MWH, Peter van Mullekom	3.3.2		38	Bij risicoreducerende maatregelen zal worden bezien of de huidige regels kunnen worden vereenvoudigd, op meer situaties kunnen worden toegepast en of in uitzonderlijke gevallen een vergunningplicht wenselijk is. Deze intentie is gekoppeld aan de activiteit "bouwen van bouwwerken met een verblijfsfunctie". We pleiten ervoor dit betrekking te laten hebben op alle ingrepen (grondwerk) in de leefomgeving en niet alleen met verblijfsfunctie zoals aanleg ondergrondse infrastructuur waarbij nu gebruik moet worden gemaakt van BUS Tijdelijke uitplaatsing. Aanleg van K&L in verontreinigde grond en onderzoek naar de kwaliteit heeft alleen betrekking op vaststelling veiligheidsklasse en de grond wordt alleen ontgraven en weer teruggeplaatst.	Vereenvoudigen van de regels waar geen sprake is van een verblijfsfunctie.
13.	MWH, Peter van Mullekom	3.3.2.4		39	Aangegeven wordt dat het voornemen bestaat regels te stellen over wateractiviteiten die een historische grondwaterverontreiniging kunnen beïnvloeden. Dit is een goed voornemen om verdere vergrijzing van het grondwater te voorkomen. Echter dit is wel in strijd met het beginsel dat verspreiding geen risico meer is en dat bij niet-spoed gevallen (voor verspreiding) ingrijpen niet nodig is ter verbetering van de bodemkwaliteit.	Betere afstemming tussen uitgangspunten en uitwerking op het aspect verspreiding waarbij er voor wordt gepleit alles in het werk te stellen verdere vergrijzing te voorkomen om de drinkwatervoorziening in de toekomst veilig te stellen.

17 mei 2016
Peter van Mullekom
06 - 22749082